

Pesticidenreductie

aandachtspunten

huidige en toekomstige regelgeving

Genk - 27 maart 2012

- Pesticidenreductiedecreet en –besluit
 - Enkele krachtlijnen
 - Evaluatie 10 jaar decreet
- Europese richtlijn Duurzaam Gebruik Pesticiden
 - Beschermen
 - milieu en volksgezondheid
 - bronnen drinkwater
 - Voorstellen van aanpassing in Vlaamse milieuregelgeving

Pesticidenreductiedecreet en - besluit

- **Uitgangspunten**
 - Pesticiden schadelijk
 - Mens
 - Milieu
 - Alternatieven
 - Mechanisch
 - Biologisch
 - Is mogelijk door
 - Hogere tolerantie
 - Sensibilisatie
 - Terreinen om te vormen
 - Voorbeeldfunctie van openbare diensten

Pesticidenreductiedecreet en - besluit

- Pesticidenreductie – openbare diensten
 - Wetgeving
 - Decreet – 21 december 2001
 - Besluit:
 - 14 juli 2004
 - Vervangen door besluit van 19 december 2008
 - Principe
 - Verbod vanaf 2004
 - Of reductieprogramma indienen - uiterste datum van gebruik 31/12/2014
 - Afwijkingen mogelijk

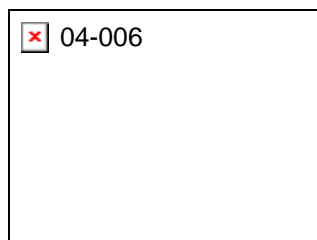
Pesticidenreductiedecreet en - besluit

- Besluit van 19/12/2008
 - Derde actieprogramma - indeling in 3 locatietypes
 1. locaties met nulgebruik voor 1 juli 2009
 2. locaties met pesticidengebruik vanaf 1 juli 2009 nulgebruik – vergelijkbaar met 1
 3. locaties waar nulgebruik alleen haalbaar is na omvormen van terrein

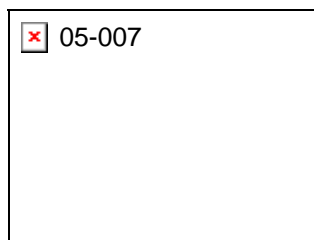
Pesticidenreductiedecreet en - besluit

- Besluit van 19/12/2008
 - Omvormen cruciaal – Pesticidentoets
 - Locatietype 3
 - 1 juli 2009
 - Beschermingszones drinkwater
 - Grondwaterwinning Type II

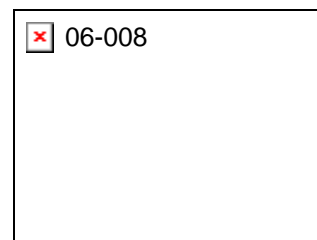
- Beleidsaanbevelingen
 - Multidisciplinair team
 - Opdeling openbaar domein in kruidklassen

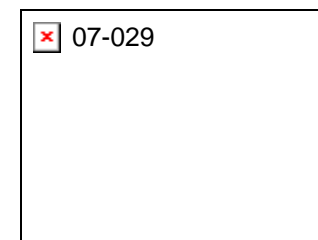
Klasse 1

Klasse 2

Klasse 3

Klasse 4

- **Beleidsaanbevelingen**
 - **Opdracht**
 - Ontwerpplan
 - Beheerplan
 - Pesticidentoets
 - **Sensibiliseren en informeren**
 - Medewerkers
 - Gebruikers

- Beleidsaanbevelingen
 - Bijhouden van gerealiseerde omvormingen
 - Opvolgen
 - Rapporteren

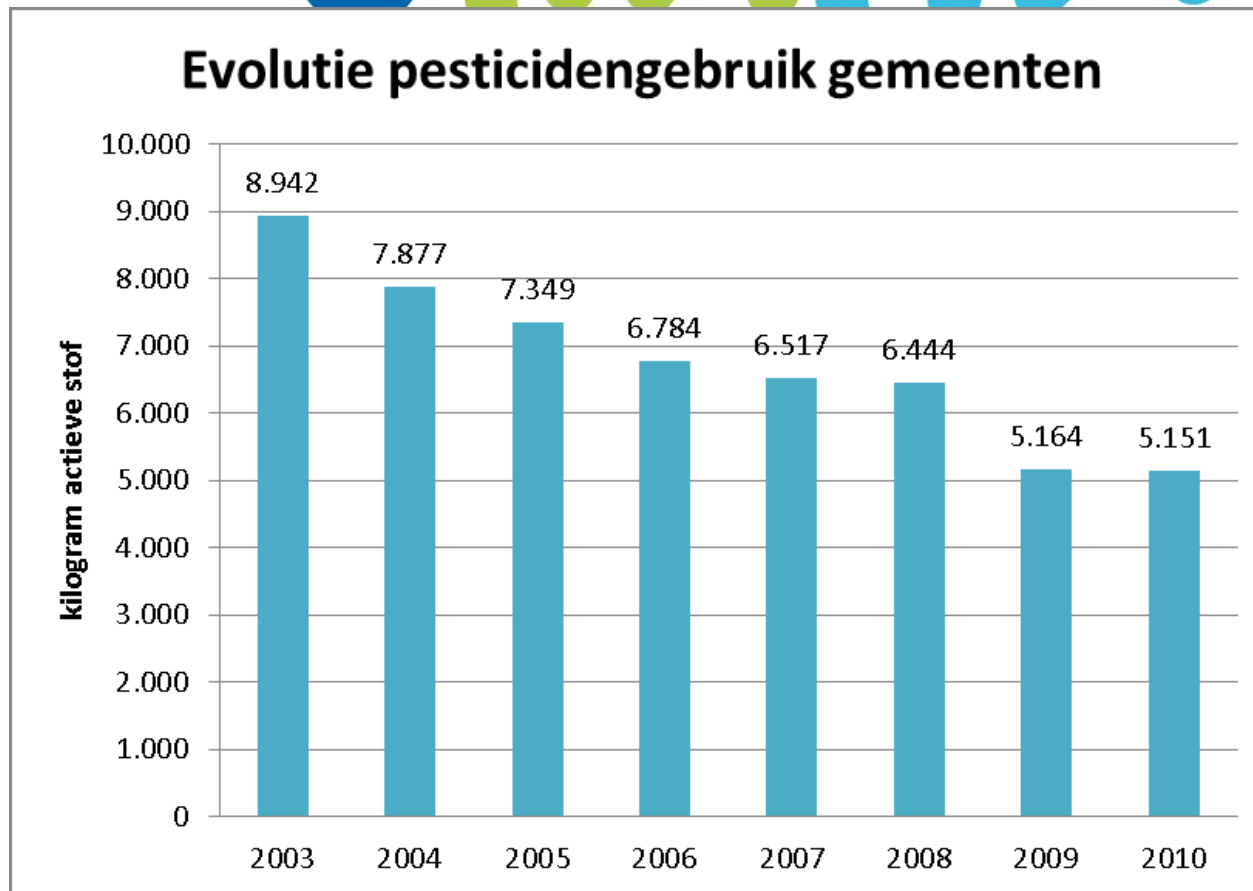
- **Ontwerp aanbevelingen**
 - Verhardingen
 - Ontwerp beheerbewust
 - Vermijd ideale omstandigheden kruidgroei
 - Groenzones
 - Zorg voor snelle bedekking van bodem
 - Goede voorbereiding van aanleg

Evaluatie pesticidenreductie gemeenten - cijfers

- Tussen 2003 en 2010: reductie met 42 %
- 10 gemeenten: officieel nulgebruik
- Via rapportering 2010: nulgebruik
 - voor groenzones: 97 gemeenten
 - voor verharde terreinen: 46 gemeenten

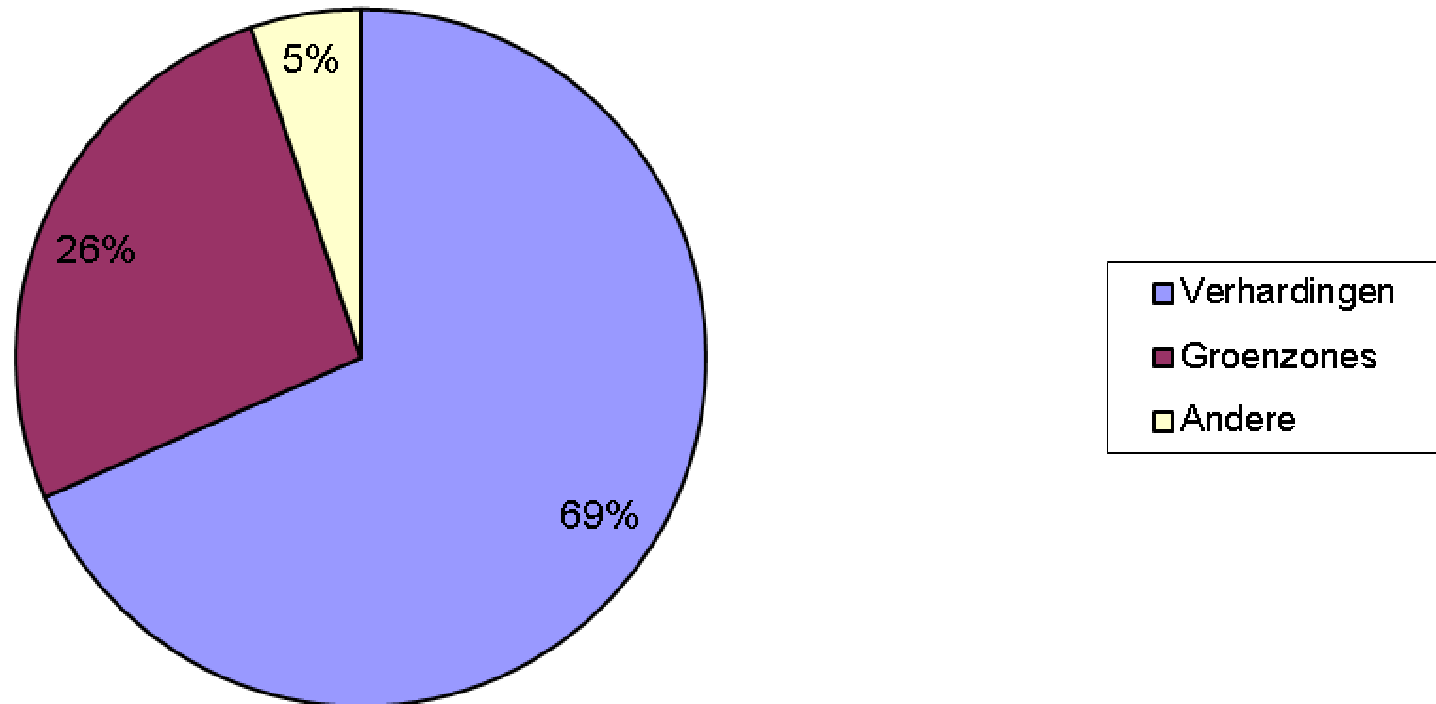
Pesticidenreductie 2003-2010

- Verbruikcijfers van 127 gemeenten

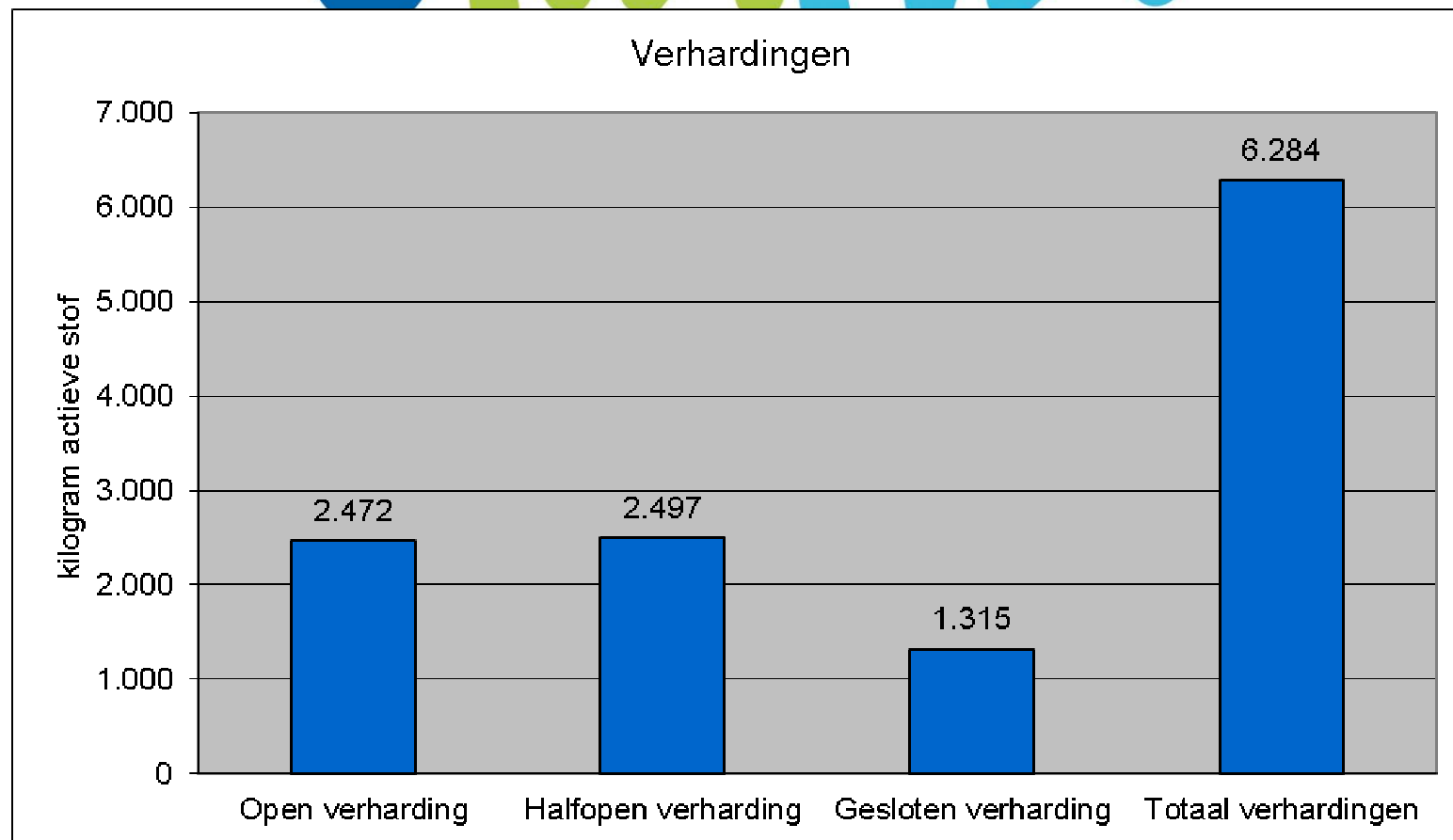
Pesticidenreductie 2010

Procentuele verdeling van actieve stof in kg per terreineenheid – gerapporteerde gegevens 2010

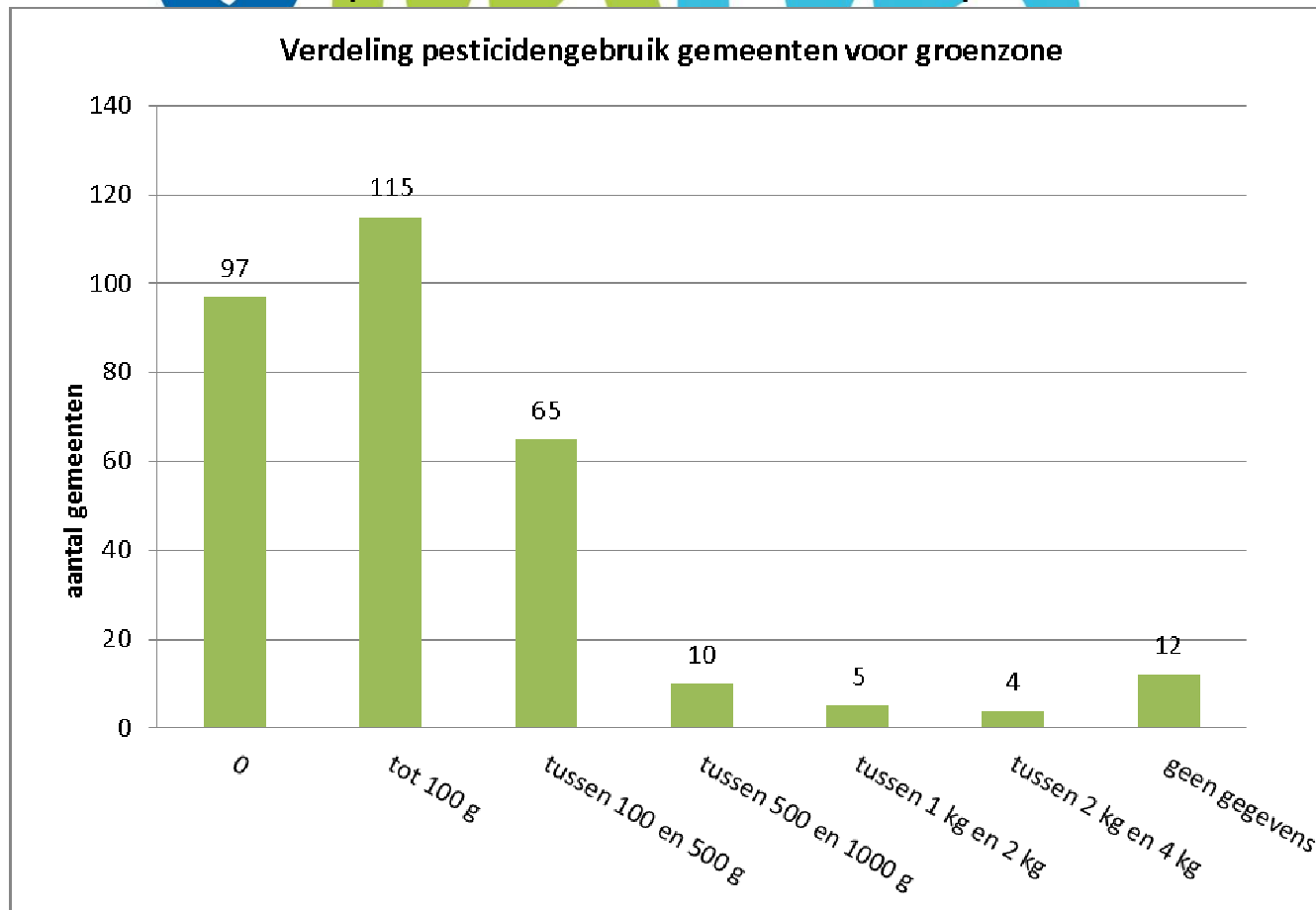
Pesticidenreductie 2010

Actieve stof in kg per terreineenheid verharding – gerapporteerde gegevens 2010

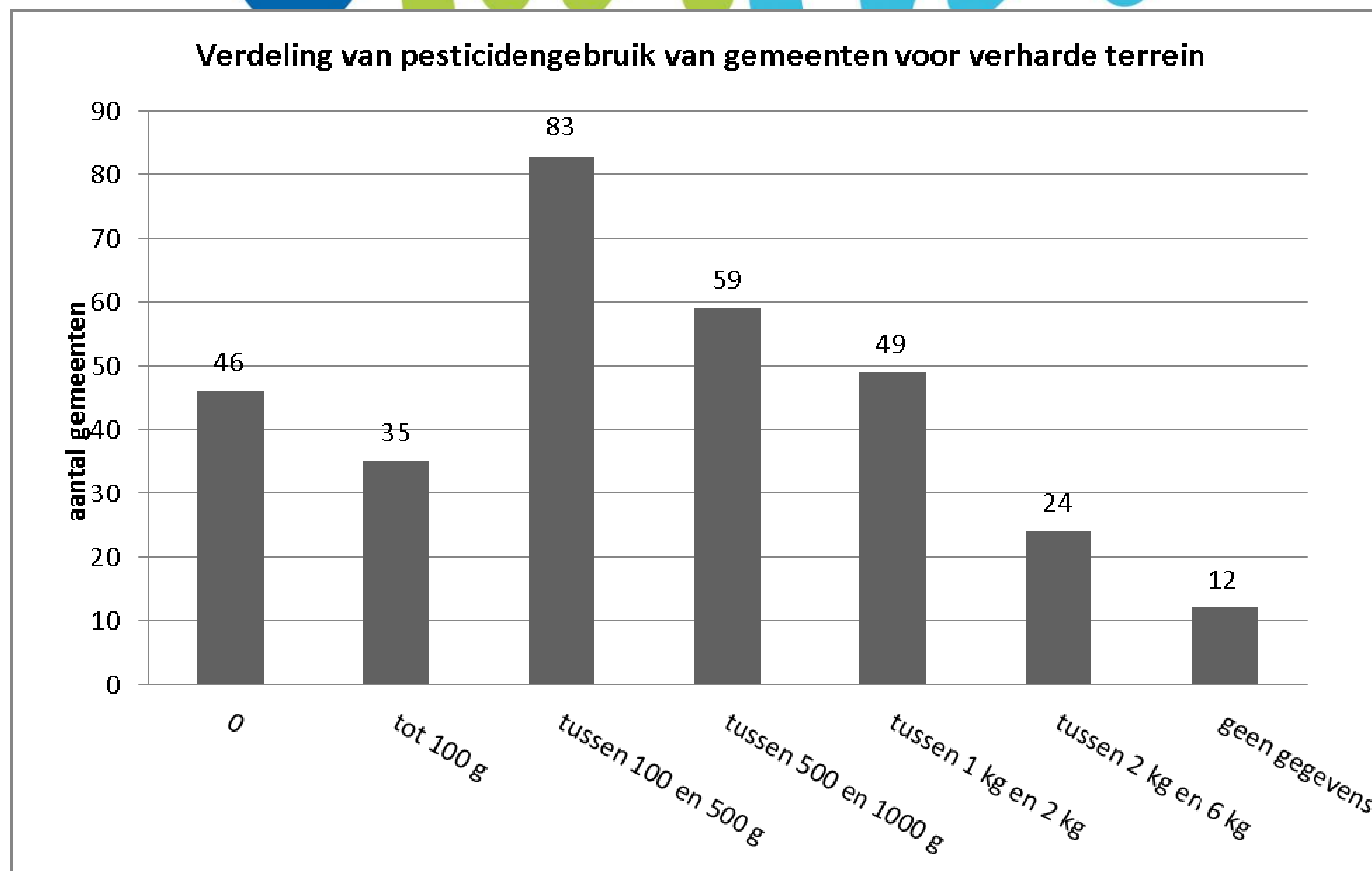
Pesticidenreductie 2010

Verdeling van het aantal gemeenten per categorie gebruikte kilogram actieve stof berekend per hectare voor onverhard openbaar terrein

Pesticidenreductie 2010

Verdeling van het aantal gemeenten per categorie gebruikte kilogram actieve stof berekend per hectare voor verhard openbaar terrein

Evaluatie pesticidenreductie gemeenten - knelpunten

- Verhardingen
 - Omvorming niet in functie van pesticidenvrij beheer
 - Draagvlak bevolking beperkt
 - Vinden van geschikte methode
- Groenzones
 - Sportterreinen
 - Kerkhoven

Evaluatie pesticidenreductie gemeenten

- Multidisziplinair en geïntegreerd aanpak
- Probleemsites omvormen
- Informatie onvoldoende gekend / te vinden:
 - Pesticidenvrij beheer
 - Alternatieve technieken

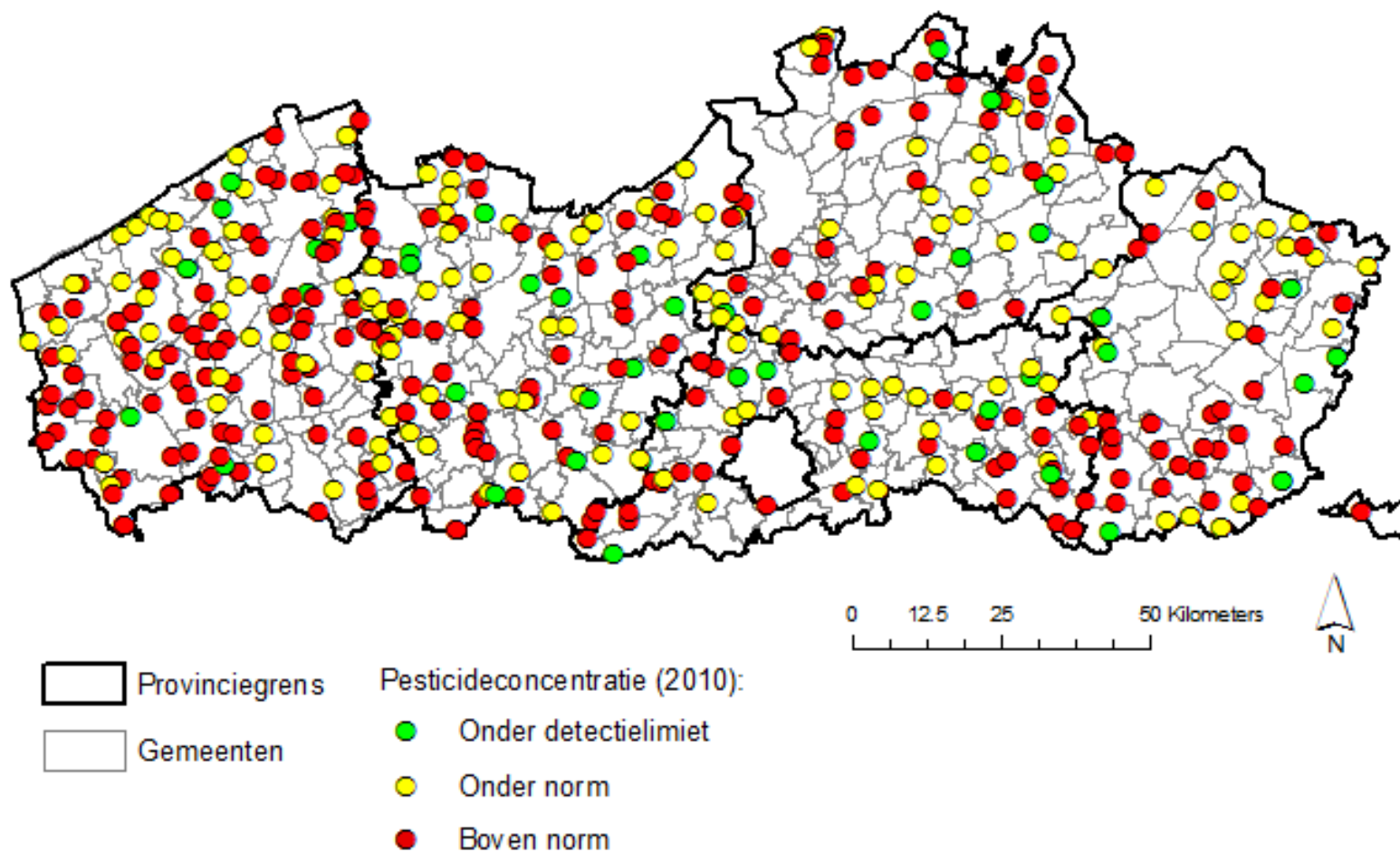
- Artikel 11
 - Bescherming aquatisch milieu en drinkwater
 - Afbakenen van bufferzones
 - Bescherming niet-doelwitwaterorganismen
 - Beschermingszones OW en GW
 - Water gebruikt onttrekking drinkwater

- Artikel 12
 - Vermindering van het pesticidengebruik of van de risico's van pesticiden in specifieke gebieden
 - gebruik minimaliseren of verbieden
 - specifieke gebieden - brede publiek of kwetsbare groepen
 - parken,
 - openbare tuinen,
 - sport- en recreatieterreinen,
 - schoolterreinen en speelplaatsen,
 - gebieden in de nabijheid van zorginstellingen

- Artikel 15
 - Indicatoren
 - Pesticidengebruik
 - Alternatieven
 - Probleemstoffen, -regio's, ...
- Artikel 17
 - Sancties

- Milieuverstoring
 - Vaak door drift, afspoeling en uitspoeling
 - Maar ook door achteloze lozingen in riolering voor, tijdens of na de behandeling
- Resultaten VMM
 - Grondwater
 - Oppervlaktewater
- Goede toestand water
 - Kaderrichtlijn water

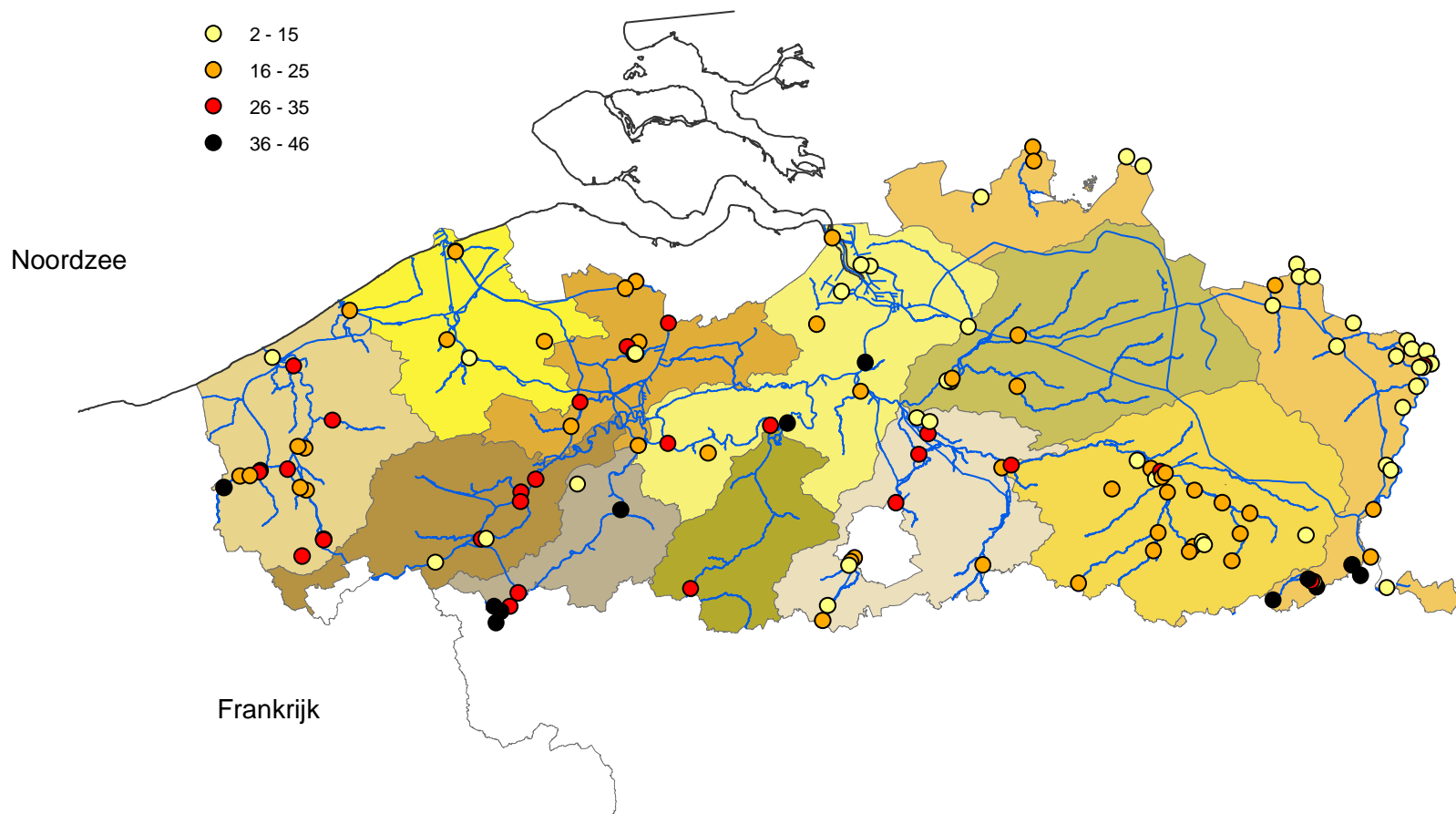
Grondwater

Figuur: Resultaten pesticiden in freatisch grondwatermeetnet

Aantal bestrijdingsmiddelen per meetplaats

- 2 - 15
- 16 - 25
- 26 - 35
- 36 - 46

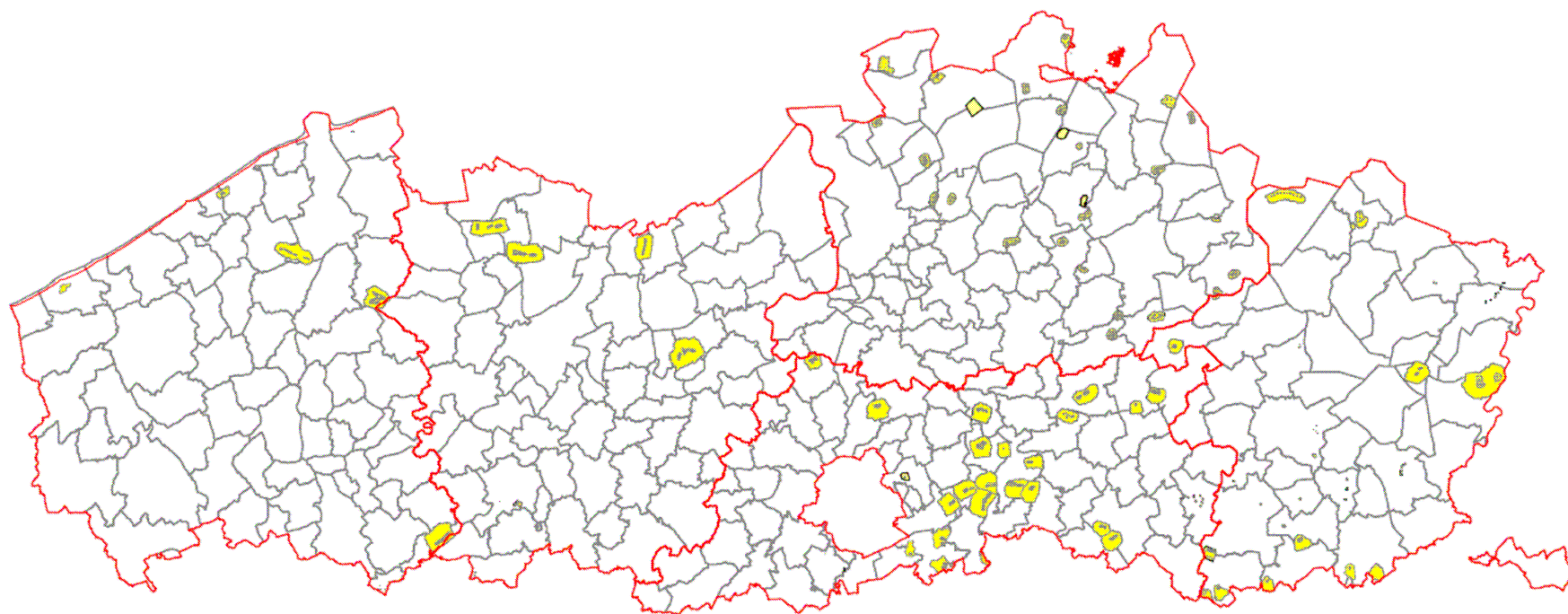

Figuur: Aantal bestrijdingsmiddelen per meetplaats – resultaat 2010.

- Onderzoek Steunpunt Milieu & Gezondheid
- Strenge normen
 - Voeding
 - Drinkwater
- Blootstelling beperken
 - In eigen omgeving
 - Op openbaar domein
 - Met voldoende aandacht voor kwetsbare doelgroepen

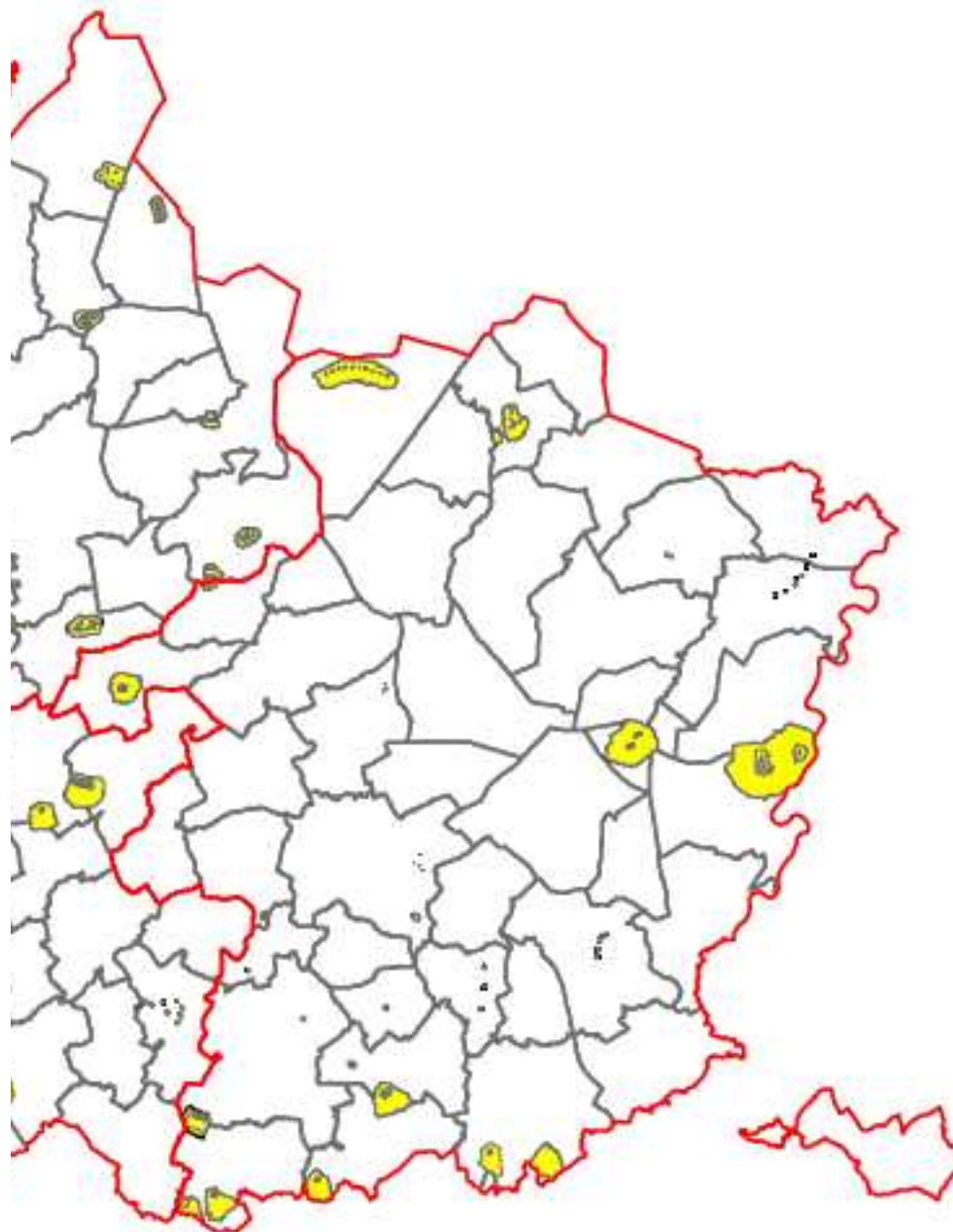
1. Beheer van terreinen in open lucht
2. Opdeling naar regio
 - Al dan niet gelegen in grondwaterwingebied
3. Opdeling naar doelgroep
 - openbare dienst
 - commerciële activiteit
 - particulier

Afstemmen op RL – opdeling regio

Figuur: Beschermingszones grondwaterwinning voor drinkwaterproductie

Afstemmen op RL - regio

Figuur: Beschermingszones grondwaterwinning voor drinkwaterproductie - Limburg

- Wijzigingsbesluit
 - Beschermingszones grondwater - waterwinning
- Nieuw
 - Decreet Duurzaam gebruik pesticiden
 - Besluit duurzaam gebruik pesticiden voor niet-land en tuinbouwactiviteiten

- Openbare besturen:
 - Tot 1 januari 2015:
 - huidige loopt regelgeving verder
 - Vanaf 1 januari 2015
 - geldt nieuwe regelgeving

Afstemmen op RL – voorstel – terreinen (1)

- Beheer van terreinen
 - in open lucht
 - niet waterwingebieden
 - commerciële activiteit
 - uitzondering land- en tuinbouw
 - niet meegenomen:
 - privéterrein van particulier

Afstemmen op RL – voorstel terreintypes (2)

6 terreintypes

1. alle terreinen inclusief de bermen op minder dan 6 meter van talud oppervlaktewater;
2. de bermen gelegen langs wegen en spoorwegen;
3. wegranden, trottoirs en andere verharde terreinen die deel uitmaken van de openbare weg of er bij horen zoals parkeerterreinen en pleinen;
4. de verharde terreinen groter dan 200 m²

Afstemmen op RL – voorstel terreintypes (3)

5. Alle terreinen die toegankelijk zijn voor het brede publiek of kwetsbare groepen:

- a) parken, plantsoenen, pleinen, begraafplaatsen;
- b) sport- en recreatiedomeinen, dier- en pretparken;
- c) terreinen bij / van kinderopvang, scholen en instellingen voor kleuter- en basis onderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs en centra voor leerlingenbegeleiding
- d) speelplaatsen, speelterreinen, sportterreinen, schoolterreinen en terreinen van zorginstellingen niet vervat onder c)

6. andere terreinen die niet vervat zijn onder 1 tot en met 5 gebruikt voor een openbare dienst

Afstemmen op RL – voorstel – gebruiksbeperkingen (1)

- Tot 1 januari 2015
- Verbod
 - bermen
 - terreinen van overheid: huidige decreet en besluit blijft gelden
- Minimumgebruik
 - andere terreinen

Afstemmen op RL – voorstel – gebruiksbeperkingen (2)

- Na 1 januari 2015
- Verbod
 - alle terreinen op minder dan 6 meter van oppervlaktewater;
 - bermen
 - wegranden,
 - terreinen bij kinderopvang, kleuterscholen, basis en secundair alle terreinen openbare diensten
- Minimumgebruik
 - andere terreinen waarvoor geen verbod geldt

Afstemmen op RL – voorstel – gebruiksbeperkingen (3)

- Minimumgebruik
- pleksgewijze behandelen
 - enkel de te bestrijden soort wordt behandeld met pesticiden en niet de omliggende ruimte.
- erkende gewasbeschermingsmiddelen en toegelaten biociden
- pesticidentoets

Afstemmen op RL – voorstel – afwijkingen (1)

1. geen afdoende niet-chemische bestrijdingswijzen voorhanden:
 - a) plagen die een gevaar inhouden voor de mens inzake volksgezondheid of hygiëne;
 - b) plagen die een gevaar inhouden voor het milieu of de biodiversiteit;
 - c) situaties die een ernstige bedreiging vormen of kunnen vormen voor de veiligheid van de mens;
2. omvorming naar pesticidenvrij beheer onevenredig hoge kosten

Afstemmen op RL – voorstel – afwijkingen (2)

1. Aanvraag voor ziekten en plagen / biodiversiteit / hygiëne

- gepubliceerde lijst
 - Januari – eerste lijst in juni 2014
- bij acuut gevaar door directe melding
 - Steeds
 - Na 24 uur toepassen
- andere gevallen mits uitdrukkelijke toelating
 - Steeds indienen
 - Na drie maanden beslissing

Afstemmen op RL – voorstel – afwijkingen (3)

2. Omvorming te hoge kost

- omvormingsprogramma – drie jaar
 - Indienen: voor eerste programma: 1 april 2014
 - Uitspraak: voor eerste programma: voor 1 oktober 2014
- andere gevallen
- Dossier
 - Oppervlakte pesticidenvrij en niet pesticidenvrij
 - Termijnplanning
 - Reden gebruik pesticiden inclusief kosten

Afstemmen op RL – voorstel - rapporteren

- Vlaamse en lokale overheid

- Nu en tot 1 januari 2015:

- Pesticiden en alternatieven

- Pesticidentoets

- Na 1 januari 2015

- Pesticidengebruik bij afwijkingen

- Andere beheerders

- ter beschikking

Afstemmen op RL – grondwaterbescherming

- Wijzigingsbesluit waterwingebieden en beschermingszones - Nieuw artikel 5
- Verbod op gebruik van pesticiden
- Afwijking
 - Openbare dienst en commerciële activiteit (uitzondering land- en tuinbouwactiviteit)
 - Land- en tuinbouw
 - Particulier
- Procedure
- Verbod op specifiek pesticiden
- Opvragen van gebruiksgegevens

Pesticidenreductie

- Vragen?

- Contact **VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ**

- Adelheid Vanhille
- pesticidenreductie@vmm.be of a.vanhille@vmm.be
- www.zonderisgezonder.be